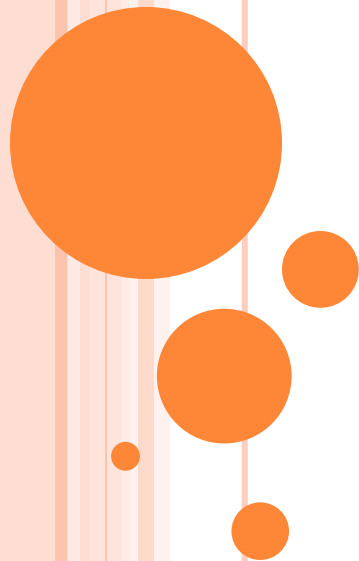

NASTAVENÍ SYSTÉMU PPRCH VE ŠKOLE

Mgr. Lukáš Kohoutek

Krajská konference PPRCH JČK 18.10.2023

O AUTOROVI

○ Praxe

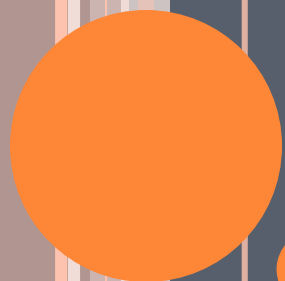
- **Základní škola Mukařov** – 2 roky ředitel
- **Jules a Jim**, z.ú. – 6 let ředitel, vedoucí specializačního studia pro ŠMP, lektor DVPP, šetření šikany
- **Česká koalice proti tabáku**, z. s. / **AdiPoint**, z.ú. (**Národní linka pro odvykání**) – 9 let prezident
- Lektor **OSV a PPRCH** (VPP, SPP, expertní úroveň - DVPP, ŠMP) – 12 let
- Národní pedagogický institut ČR – koordinátor PS kyberprevence
- **Skautský vedoucí** – 5 let

○ Vzdělání

- Mgr. KTF UK – Katolická teologie (SZZ: pedagogika a psychologie)
- FF UK – Psychologie (2 roky)
- 1 a 2 LF UK – Všeobecné lékařství (2 roky)
- **Studium pro ředitele škol** (100 h), Zavádění formativního hodnocení I a II (16 h), **Kompletní krizová intervence** (152 h), **Motivační rozhovory** (60 h), Poradce pro výživu (120 h), **Diagnostika třídy – B3/4** (8 h), Léčba závislosti na tabáku ČLK (8 h), Mentorský kurz (40 h), **Hodnotové vzd. S. S. C. Mooney** (16 h), Sebezkušenost (228 h), Bezpečné klima v českých školách (64 h)

○ **Publikační činnost:** Školní poradenství pro praxi, Řízení školy

○ **Konferenční činnost:** Konference PPRCH, AT Konference, Konference nakladatelství WK Zástupce, Škola jako místo setkávání, Pražské fórum primární prevence...

PPRCH

3

ZÁKLADNÍ POJMY

○ Sociálně patologické jevy

Sociologický pojem, který postihuje fatální jevy ve společnosti (alkoholismus, krádeže, vraždy apod.), k nimž mimo jiné také musí směřovat opatření primární prevence. Ve školním prostředí pedagogové pracují s rizikovým chováním, které zahrnuje širší spektrum jevů. Jedná se o práci s jedincem, nikoliv s fenoménem. (Tento pojem je již považován za překonaný.)

○ Rizikové chování (RCH)

Rizikovým chováním rozumíme takové vzorce chování, v jejichž důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince i pro společnost. Vzorce rizikového chování přitom považujeme za soubor fenoménů, jejichž existenci a důsledky je možné podrobit vědeckému zkoumání a které lze ovlivňovat preventivními a léčebnými intervencemi.

○ Prevence RCH

Všechna opatření směřující k předcházení a minimalizace jevů spojených s rizikovým chováním a jeho důsledky. Prevencí může být jakýkoliv typ výchovné, vzdělávací, zdravotní, sociální či jiné intervence směřující k

- ***předcházení*** výskytu rizikového chování
- ***zamezující*** jeho další ***progresi***
- ***zmírňující*** již existující formy a projevy rizikového chování nebo
- ***řešení jeho důsledky***.

○ Nespecifická prevence

Veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Lze říci, že programy nespecifické prevence by existovaly a byly žádoucí i v případě, že by neexistovaly rizikové projevy chování.

○ Specifická (školská) prevence

Aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Programy specifické primární prevence jsou všechny takové programy, které by neexistovaly, kdyby neexistoval problém rizikových projevů chování.

ZÁKLADNÍ TYPOLOGIE RCH (9)

- ***Interpersonální agresivní chování*** - agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedíí, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- ***Delikventní chování*** ve vztahu k hmotným statkům – vandalismus, krádeže, sprejerství a další trestné činy a přečiny
- ***Záškoláctví*** a neplnění školních povinností
- ***Závislostní chování*** - užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- ***Rizikové sportovní aktivity, prevence úrazů***
- ***Rizikové chování v dopravě, prevence úrazů***
- ***Spektrum poruch příjmu potravy***
- ***Negativní působení sekt***
- ***Sexuální rizikové chování***

<http://www.nuv.cz/t/co-je-skolska-primarni-prevence-rizikoveho-chovani/typologie-rizikoveho-chovani>

FORMY RCH DLE METODICKÝCH DOPORUČENÍ MŠMT (24)

- Návykové látky
- RCH v dopravě
- Poruchy příjmu potravy
- Alkohol
- Syndrom CAN
- Školní šikanování
- Kyberšikana
- Homofobie
- Extremismus, rasismus, xenofobie
- Vandalismus
- Záškoláctví
- Krádeže
- Tabák
- Krizové situace spojené s násilím
- Netolismus
- Sebepoškozování
- Nová náboženská hnutí
- Rizikové sexuální chování
- Příslušnost k subkulturám
- Domácí násilí
- Hazardní hraní
- Žáci s PAS
- Psychická krize/duševní nemocnění žáka
- Sebevražedné chování

CÍLOVÉ SKUPINY PPRCH DLE VĚKU

○ **Předškolní věk (3-6 let)**

prevence zaměřená především na vytváření zdravých životních návyků, zdravých sociálních návyků a zdraví jako nejdůležitější hodnoty. Čím je věk dítěte nižší, tím více je prevence orientována na zdraví. Programy pro předškolní děti řadíme do oblasti nespecifické primární prevence.

○ **Mladší školní věk (6-12 let)**

prevence je zaměřená na prohlubování dovedností, jak chránit své zdraví a na předání informací o škodlivosti tabáku a alkoholu, včetně vymezení základních pravidel týkajících se užívání návykových látek obecně.

○ **Starší školní věk (12-15 let)**

prevence je zaměřená na rozvoj sociálních dovedností, především interaktivní programy pomáhají dětem čelit sociálnímu tlaku, jsou také zaměřeny na asertivní chování, na zkvalitnění komunikace, na nenásilné zvládání konfliktů, na nácvik odmítání návykové látky, na zvládání stresu, na tvorbu postojů na základě objektivních informací apod. Programy pro tuto věkovou kategorii řadíme do oblasti specifické primární prevence.

○ **Mládež (15-18 let)**

prevence je zaměřená na podporu protirizikových postojů a norem, na nabídku pozitivní alternativy trávení volného času, seznámení se s možnostmi řešení obtížných situací (včetně možnosti, kam se obrátit v případě problému spojeného s výskytem rizikového chování, např. s užíváním návykových látek).

○ **Mladí dospělí (18-26 let)**

prevence je cílená podobně jako v předcházejících obdobích s větším důrazem na zodpovědná rozhodnutí a s více informacemi o právní odpovědnosti v dospělosti.

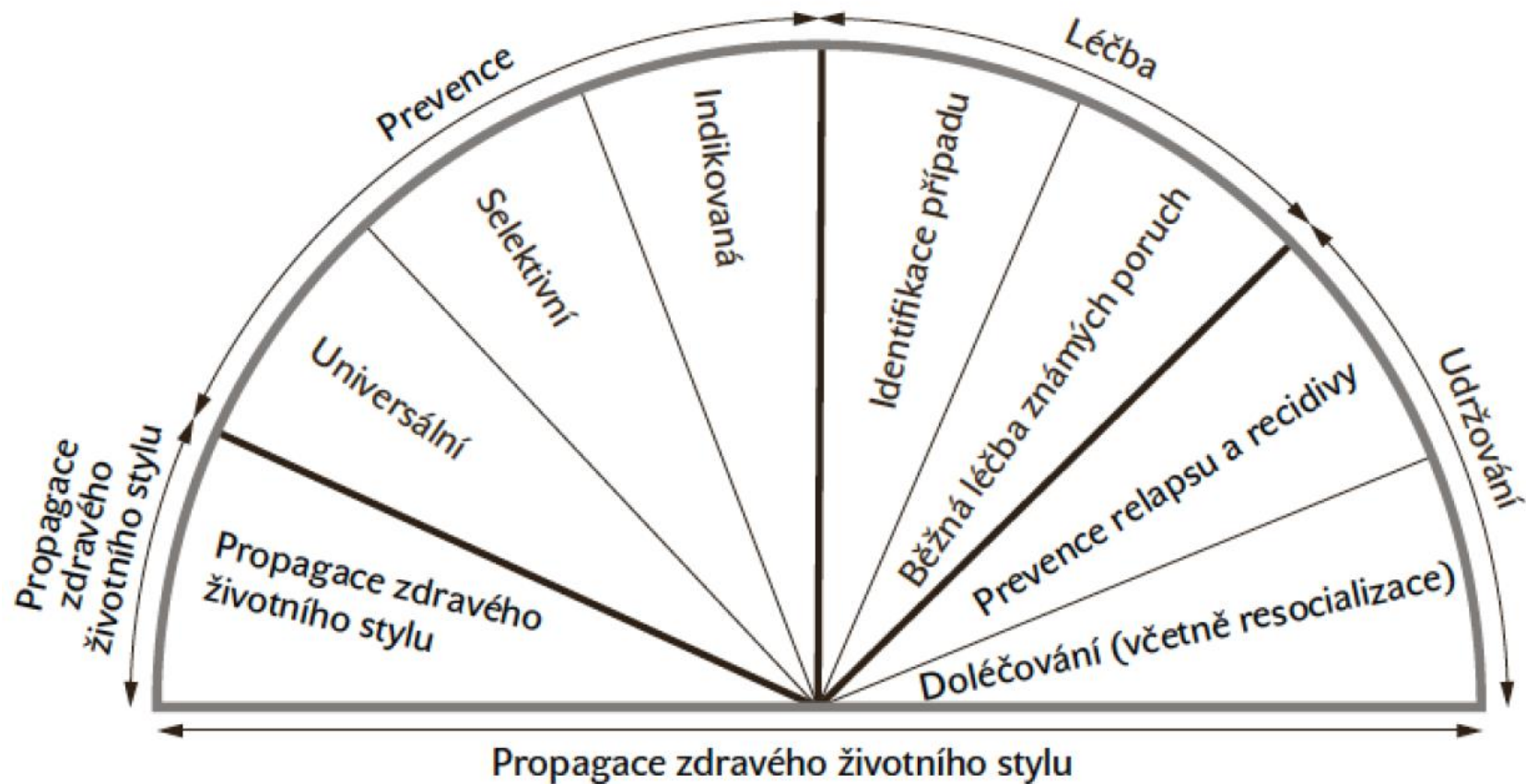
○ **Dospělá populace (nad 26 let)**

podávání objektivních informací z oblasti drogové problematiky a odbourávání mýtů spojených s užíváním návykových látek.

<http://www.nuv.cz/t/co-je-skolska-primarni-prevence-rizikoveho-chovani/cilove-skupiny-v-primarni-prevenci-rizikoveho-chovani-1>

Úrovně prevence

(O'Connell, Boat & Warner, 2009; Mrazek and Haggerty, 1994)

ČLENĚNÍ PREVENCE

Indikovaná			
Selektivní			
Všeobecná			
	Primární	Sekundární	Terciární

TYPY SPECIFICKÉ PREVENCE

○ Primární prevence (PP)

je **předcházení vzniku** rizikového chování u osob, u kterých se ještě rizikové chování nevyskytlo. *Např. předcházení užití návykových látek u osob, které dosud nejsou s drogou v kontaktu.*

○ Sekundární prevence (SP)

je **předcházení rozvoji a přetrvávání** rizikového chování u osob, které jsou rizikových chováním ohroženi. *Např. předcházení vzniku a rozvoji závislosti u osob, které již drogu užívají (experimentátoři / raní uživatelé).*

○ Terciární prevence (harm reduction) (TP/HR)

je **předcházení zdravotním nebo sociálním potížím v důsledku** rizikového chování. *Např. předcházení vážnému nebo trvalému zdravotnímu nebo sociálnímu poškození v souvislosti s užíváním drog.*

ÚROVNĚ SPECIFICKÉ PRIMÁRNÍ PREVENCE (3)

○ Všeobecná primární prevence (VPP)

je zaměřena na **běžnou populaci** dětí a mládeže bez rozdělování na méně či více rizikové skupiny. Zohledňuje se **pouze věkové složení**, případně specifika daná např. sociálními nebo jinými faktory. Patří sem programy pro větší počet osob (třída či menší sociální skupina). V praxi ve většině případů dostačuje na realizaci programu všeobecné primární prevence SŠ vzdělání, základní lektorský výcvik, úplné vzdělání školního metodika prevence, realizují ho i lidé specifickými dovednostmi – např. záchranáři, policisté. Cílem je např. zamezit nebo oddálit užívání návykových látek. Jedná se o tematické programy se zpracovanou metodikou (např. preventivní program Unplugged), (Černý, 2010).

○ Selektivní primární prevence (SPP)

se zaměřuje na skupiny osob, u kterých jsou **ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory** pro vznik a vývoj různých forem rizikového chování, tj. jsou více ohrožené (např. zvýšené vystavené působení rizikových faktorů) než jiné skupiny populace. Rizikové skupiny lze identifikovat na základě biologických, psychologických, sociálních nebo environmentálních rizikových faktorů souvisejících s rizikovým chováním, a dále podle věku, pohlaví, rodinné historie, místa bydliště nebo úrovně sociálního znevýhodnění (Gallà et al., 2005). Jedná se např. děti alkoholiků, studenti, kteří nedokončili školu nebo kteří mají zhoršený prospěch. Většinou se zde pracuje s menšími skupinami či jednotlivci. **Není posuzována aktuální situace jednotlivce, hodnotí se pouze na základě své příslušnosti k popisované skupině** (např. Romové, třída na základní škole praktické apod.) a na základě této příslušnosti je navržen selektivní program. Patří sem **i různé intenzivní nespecifické sociálně-psychologické skupinové programy** posilující např. sociální dovednosti, komunikaci, vztahy atd. Vzhledem k práci s cílovou skupinou se zvýšeným rizikem, se zde klade větší důraz na vzdělání preventisty (vhodná je např. speciální pedagogika, psychologie, adiktologie atd., povinný je alespoň Bc. Stupeň VŠ, rozsáhlejší speciální trénink, základní sebezkušenost, ale opět tento rozsah splňuje specializační studium ŠMP) (volně dle Černý, 2010).

○ Indikovaná primární prevence (IPP)

se zaměřuje na **jedince či skupinu, kteří jsou vystaveni působení výrazně rizikových faktorů**, případně u kterých se **již vyskytly projevy rizikového chování**. Snahou je podchytit problém co nejdříve, správně **posoudit a vyhodnotit** potřebnost specifických intervencí a neprodleně tyto intervence zahájit. Jedná se již o práci s dětmi a mládeží, u kterých je zvýšené riziko výskytu či již počínající projevy rizikového chování (Černý, 2010). Podstatou indikované prevence je, že **jedinec byl do vybrané skupiny indikován – tedy vybrán dle posouzení své individuální situace** (diagnostikou, screeningem, dotazníky apod.). Cílem indikované prevence **není jen např. oddálení užívání drog, ale také snížení frekvence a objemu** užívaných drog a zmírnění následků jejich užívání. Dalším cílem je porozumět rizikovému chování prostřednictvím vymezení rizikových a protektivních faktorů, především z oblasti individuálních rizikových faktorů vztahujících se k duševním problémům (např. externalizující a internalizující poruchy, děti s ADHD), které se vyskytují již v dětství a které zvyšují riziko problémů s drogami (EMCDDA, 2009). Nedílnou součástí indikované prevence je **vyhodnocení (screening) rizikovosti jednotlivce z hlediska užívání návykových látek** (Mrazek & Haggerty, 1994; Kalina et al., 2003; NIDA, 2003; EMCDDA, 2009). Tato úroveň prevence již vyžaduje např. speciální pedagogické, psychologické, adiktologické nebo jiné podobné vzdělání pro práci preventisty, je nárokován Mgr. Stupeň VŠ studia, speciální trénink a dvouletá praxe pro samostatnou práci. (Černý, 2010). Na této úrovni lze s klientem preventivně pracovat **individuálně i skupinově**.

SCHÉMA VPP/SPP/IPP DLE UPC (EMCDDA)

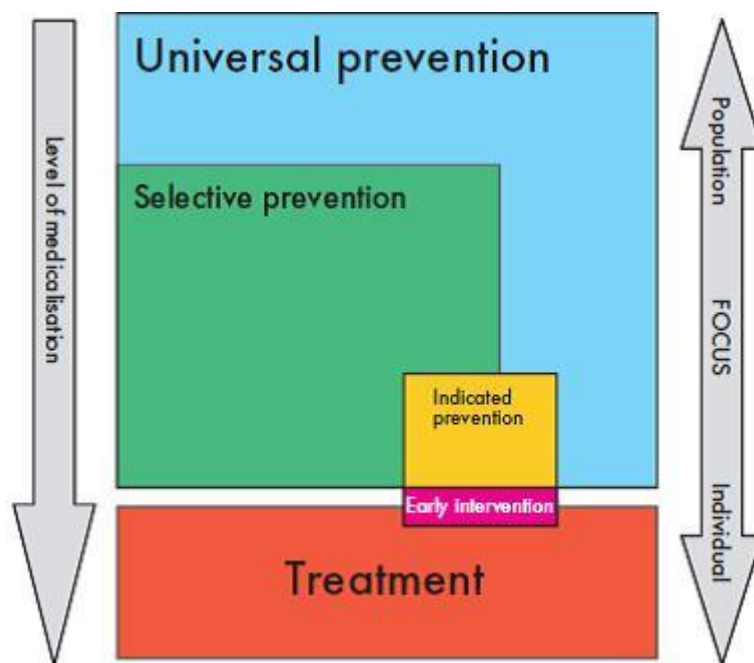

Figure 1.5: The USIP-treatment continuum.

<http://www.nuv.cz/t/co-je-skolska-primarni-prevence-rizikoveho-chovani/vseobecna-x-selektivni-x-indikovana-skolska-primarni-1>

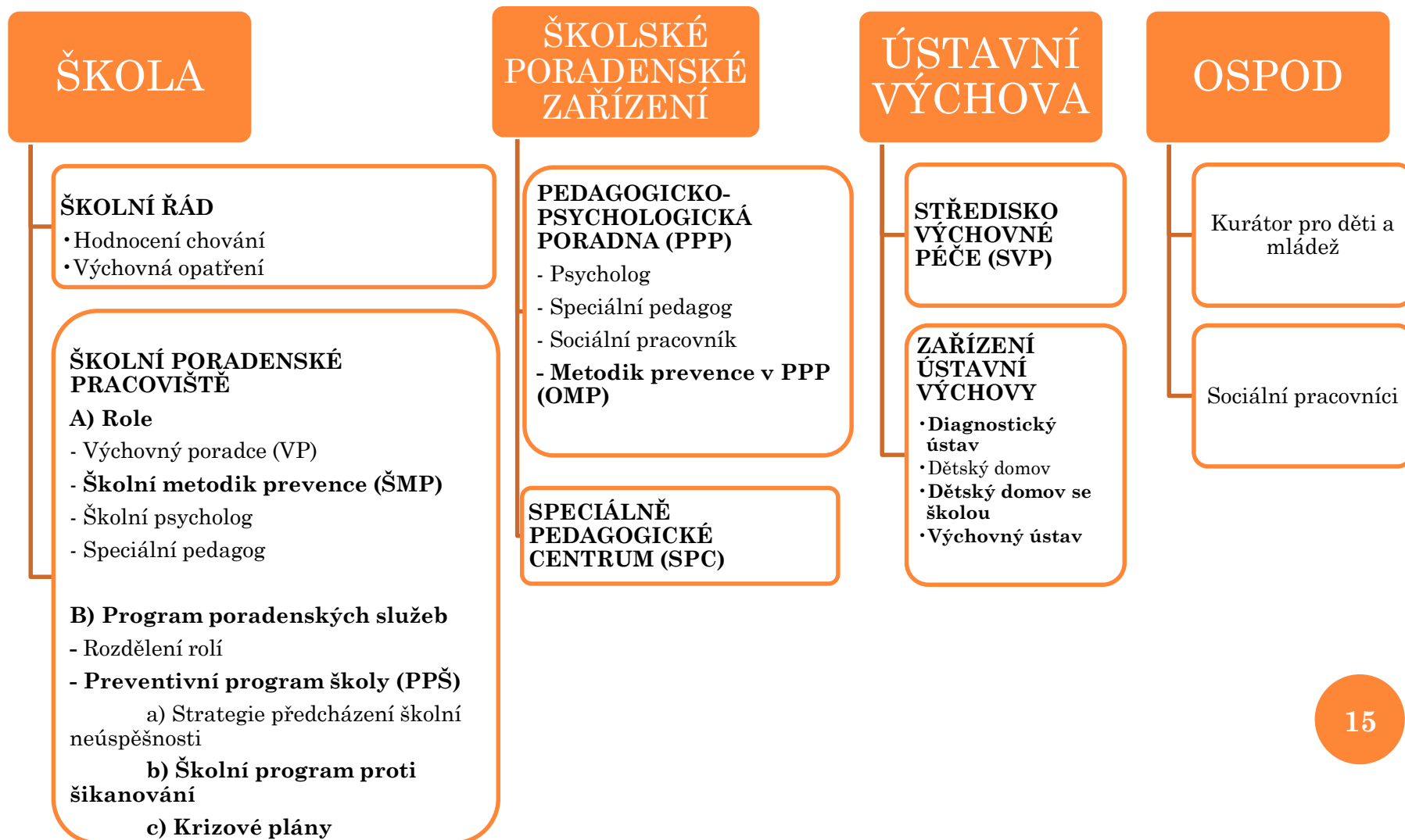
LEGISLATIVNÍ A INSTITUCIONÁLNÍ UKOTVENÍ PPRCH

13

SCHÉMA LEGISLATIVNÍCH OPOR PPRCH

SCHÉMA INSTITUCIONÁLNÍCH OPOR PPRCH Z LEGISLATIVY

ŠKOLNÍ ŘÁD (ŠŘ)

- Upravuje pravidla **hodnocení chování** žáků (1,2,3)
- Upravuje pravidla udělování **výchovných opatření** (pochvala TU, pochvala ŘŠ, napomenutí TU, důtka TU, důtka ŘŠ)
 - Často tato pravidla zahrnují svolání tzv. „**výchovné komise**“ **ŘŠ (§ 22 ŠZ)**, které je povinen se zúčastnit zákonný zástupce, příp. také žák
- Doporučuji v něm zmínit/odkázat na
 - Preventivní program školy
 - Školní program proti šikanování

POSTUP HODNOCENÍ CHOVÁNÍ A UDĚLOVÁNÍ VÝCHOVNÝCH OPATŘENÍ

○ Vyhláška o ZV / SV

- **Hodnocení** žáků na vysvědčení (§15, resp. §3)
 - Při použití klasifikace se **chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou** hodnotí na vysvědčení stupni a) 1 - velmi dobré, b) 2 - uspokojivé, c) 3 - neuspokojivé.
- **Výchovná opatření** (§17, resp. §10)
 - **Ředitel** školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit **pochvalu** nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
 - **Třídní učitel** může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi **po projednání s ředitelem školy** udělit **pochvalu** nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
 - **Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.** (6) Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. (7) Udělení pochvaly ředitele školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy(14). Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY (PPŠ)

- řeší ochranu žáků před sociálně patologickými jevy v příloze ŠŘ / samostatném dokumentu
 - samostatný dokument nepodléhá schválení školskou radou, tedy je flexibilnější
- jeho přílohami jsou:
 - **Školní program proti šikanování (ŠPPŠ)**
 - **Strategie předcházení školní neúspěšnosti**
 - **Krizové plány**

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY (PPŠ)

ODLIŠIT MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM (MPP)

Pět kroků při tvorbě PPŠ

- Krok 1.: Charakterizujte Vaší školu
- Krok 2.: Analyzujte výchozí situaci
 - 1. Zmapování vnějších a vnitřních zdrojů
 - 2. Monitoring
 - 3. Analýza výchozí situace
- Krok 3.: Stanovte cíle PPŠ
- Krok 4.: Vytvořte soubor aktivit pro jednotlivé cílové skupiny
- Krok 5.: Provedte evaluaci

Pražské centrum primární prevence (PCPP) vytvořilo
- manuál tvorby a tabulkový formulář PPŠ

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

TEORETICKÝ KONCEPT STRUKTURY PPŠ

MPP je konkrétním dokumentem školy zaměřeným na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Jeho součástí jsou též specifické **intervence pomáhající žákům osvojit si takové znalosti, dovednosti a způsobilosti (nebo též kompetence), které efektivně snižují riziko výskytu případně rozvoje konkrétních forem rizikového chování.**

1. část: Rámec tvořený souborem pravidel bezpečné školy

2. část: Dovednosti pro život (Life-skills) (celkem 30 hodin)	2.a. Dovednosti sebeovlivnění (Self-management) (15 hodin)	3. část: Komponenty specifické pro jednotlivé typy rizikového chování (celkem 56 hodin)	3.a. Agrese a šikana
	2.b. Sociální dovednosti (Social skills) (15 hodin)		3.b. Sexuálně rizikové chování
			3.c, ... , 3n. Základní oblasti, viz Miovský et al. (2010)

DOPORUČENÉ SCHÉMA ŘAZENÍ TÉMAT PPRCH

Ročník					
Prevence	I. II.	III. IV.	V. VI.	VII., VIII., IX.	Počet hodin/ Celkem
Záškoláctví	1	0	1	0	2
Šikana/agrese	1	3	3	4	11
Rizikové sporty/doprava	1	2	3	2	8
Rasismus/ xenofobie	0	1	1	1	3
Sekty	0	1	1	1	3
Sex. rizikové chování	0	1	2	4	7
Adiktologie	2	2	4	2	10
Týraní, zneužívání	1	1	1	1	4
Poruchy příjmu potravy	0	2	4	2	8
Počet hodin celkem	6	13	20	17	56 hodin

Tabulka 7 | Proporční rozvržení témat jednotlivých devíti oblastí rizikového chování dle zvolených čtyř věkových kategorií napříč základní školou

ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

- Popis procesu (dle Pokynu MŠMT k prevenci a řešení šk. šik.)
- Info o GDPR (pro předávání OO externím subjektům)
- Info o principu ochrany informací a informátorů (omezení práva na info o vzdělávání)

- TIP
 - Info o ŠPPŠ vložte do ŠŘ
 - Seznamte ZZ s ŠPPŠ na začátku šk. roku, dokud se ještě nic neděje
 - Šetření neprovádí ŘŠ – je v pozici odvolacího orgánu proti postupu
 - Verdikt o šikaně přísluší ŘŠ
 - Z šetření NUTNÉ (pro kontrolu ČŠI)
 - Zápis prvotní informace
 - Protokol popisující
 - Průběh
 - Výstup
 - Přijatá opatření

KRIZOVÉ PLÁNY

- Vzory zpracované PPP Plzeň
 - <https://www.pepor-plzen.cz/primarni-prevence/koordinacni-skupina>

CO (JEŠTĚ NĚKDY) VYŽADUJE ČŠI

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (2010!)
 - Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení. Je součástí školního vzdělávacího programu (Hlava I, článek 2, odst. 7)
 - vs. §5 šk. zákona o obsahu šk. vzd. programů, kde není uvedena
 - vs. Manuál pro tvorbu ŠVP ZV, kde není uvedena
 - vs. Struktura ŠVP pro základní vzdělávání na Metodickém portálu NPI Digifolio, kde není uvedena
 - Dokument nereflektuje aktuální legislativu
- Deník metodika prevence

JAK DOPORUČENÉ SCHÉMA PRAKTICKY REALIZOVAT?

- INTEGRUJTE PPŠ
 - Překryv s RVP/ŠVP
 - Vzd. obor: Výchova ke zdraví
 - Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova
 - Co tím získám?
 - Možnost čerpat ONIV, když nedostanete grant
- O citlivých tématech (sex, CAN,...) ve výuce / programech informujte ZZ předem

VÝKAZNICTVÍ

SYSTÉM EVIDENCE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT (SEPA)

- CÍL: sjednotit obsah, objem a způsob sledování realizovaných preventivních aktivit v ČR
- automatické předávání dat o realizovaných preventivních aktivitách každé školy
 - v generované formě dostávají do PPP příslušným metodikům prevence
 - souhrnné informace se v kraji agregují a samostatný přístup k nim mají krajsí školští koordinátoři prevence
 - souhrnná data za jednotlivé kraje a celou ČR dohromady se pak zobrazují MSMT
- Umožňuje také plánování
- Nepovinné
- Používá polovina škol v ČR (někde podmínkou pro granty)
- <https://www.preventivni-aktivita.cz/>

DOPADY DO PERSONALISTIKY

○ Vyhláška o DVPP §9

- Odst. 1) Studium získává jeho absolvent další kvalifikační **předpoklady pro výkon specializovaných činností**, kterými jsou: c) **prevence sociálně patologických jevů**,
- Odst. 2) Studium v délce trvání nejméně **250 vyučovacích hodin** se ukončuje obhajobou závěrečné písemné práce a závěrečnou zkouškou před komisí. Po jejím úspěšném složení získává absolvent osvědčení.

○ Zákoník práce

- **Specializační příplatek** pedagogického pracovníka (§ 133) Pedagogickému pracovníkovi, který vedle přímé pedagogické činnosti vykonává také **specializované činnosti**, k jejichž výkonu jsou nezbytné další kvalifikační předpoklady, se poskytuje **příplatek** ve výši **1 000 až 2 000 Kč měsíčně**.

○ Nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě

- Výše zvláštního příplatku pedagogického pracovníka ve skupině prací **třídního učitele** činí měsíčně **1500 až 3000 Kč**.

○ Nařízení vlády o stanovení rozsahu přímé vyučovací (...) činnosti pedagogických pracovníků

- Učiteli – výchovnému poradci se snižuje týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti... (§3, odst. 3) dle typu školy a počtu žáků
- vs. pro ŠMP takovéto „úlevy“ nejsou zavedeny !!!

○ Vyhláška, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy

- Obsah a zpracování **výroční zprávy o činnosti školy** (§7)
 - (1) Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje vždy (...) f) údaje o **prevenci sociálně patologických jevů**

KDO TO VŠECHNO UDĚLÁ?

28

STANDARDNÍ ČINNOSTI ŠMP DLE VYHL. Č. 72/2005 SB.

I. Metodické a koordinační činnosti

1. Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy.
2. Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování.
3. Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.
4. Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
5. Individuální a skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání.
6. Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti.
7. Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování.
8. Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
9. Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
10. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

II. Informační činnosti

1. Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
2. Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
3. Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků.
4. Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a **školskému poradenskému zařízení**.
5. Vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předáváním informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence.

III. Poradenské činnosti

1. Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli.
2. Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.
3. Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

STANDARDNÍ ČINNOSTI OMP

DLE VYHL. Č. 72/2005 SB.

- **a)** zajišťuje za poradnu specifickou prevenci rizikového chování a realizaci preventivních opatření v oblasti územní působnosti vymezené krajským úřadem,
- **b)** zajišťuje koordinaci a metodickou podporu školních metodiků prevence, organizuje pro ně pravidelné pracovní porady a semináře a poskytuje jim individuální odborné konzultace,
- **c)** na žádost školy a školského zařízení pomáhá ve spolupráci se školním metodikem prevence a dalšími pedagogickými pracovníky řešit aktuální problémy související s výskytem rizikového chování,
- **d)** udržuje pravidelný kontakt se všemi institucemi, organizacemi a subjekty, které se v kraji v prevenci rizikového chování angažují, aktualizuje síť odborných zařízení,
- **e)** spolupracuje s krajským školským koordinátorem prevence zejména při vypracovávání podkladů pro výroční zprávy či jiná hodnocení a při stanovování priorit v koncepci preventivní práce ve školství na úrovni kraje,
- **f)** pečuje o svůj odborný rozvoj formou dalšího vzdělávání v problematice specifické prevence.

ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVISŤE X ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ TÝM

- Pravidelné schůzky
 - Vedoucí ŠPP jako člen vedení školy
 - Separátně schůzky k PPRCH a kazuistikám
- Vedení sdílené evidence o kauzách a stav jejich zpracování
- Podklady pro VZ

ÚSTAVNÍ VÝCHOVA

○ Střediska výchovné péče (SVP)

- Spíš na bázi **dobrovolnosti** (žáka, zákonného zástupce)
- Formy ambulantní, pobytové, terénní vstupy
- Služby poradenské, terapeutické, vzdělávací, spec. ped. atd.

○ Zařízení ústavní výchovy

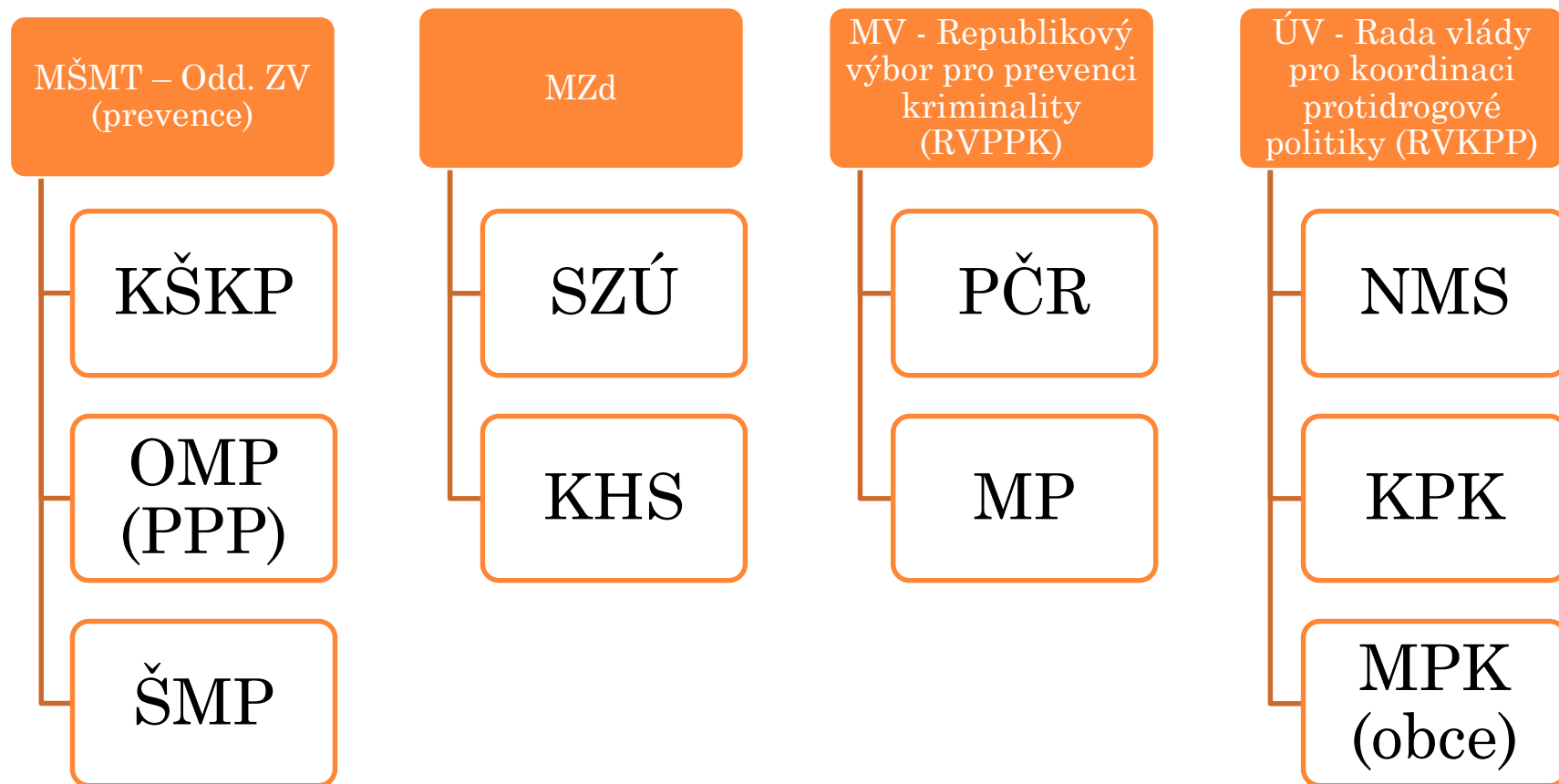
- Soudně **nařízená**
- Formy
 - **Diagnostický ústav** (zjišťovací fáze)
 - Dětský domov (nesouvisí nutně s PPRCH)
 - **Dětský domov se školou** (de facto Výchovný ústav pro nezletilé)
 - **Výchovný ústav** (pro mladistvé)

SYSTÉM ŘÍZENÍ A FINANCOVÁNÍ PPRCH

33

SYSTÉM ŘÍZENÍ

KŠKP = Krajský školský koordinátor prevence

OMP = Oblastní/obvodní metodik prevence

SZÚ = Státní zdravotní ústav

KHS = Krajská hygienická stanice

PČR = Policie ČR

MP = Městská policie

NMS = Národní monitorovací středisko

KPK = Krajský protidrogový koordinátor

MPK = Místní protidrogový koordinátor

DALŠÍ HRÁČI

NPI

PČR a
MP

ČŠI

NNO

OSPRCH

KAD

NPK

...

NPI = Národní pedagogický institut

ČŠI = Česká školní inspekce

NNO = Nevládní neziskové organizace

PČR = Policie ČR

MP = Městská policie

KAD = Klinika adiktologie 1 LF UK

OSPRCH = Odborná společnost pro prevenci
rizikového chování

NPK = Nízkoprahové kluby

SLUŽBY A KONTAKT

36

S ČÍM VÁM MOHU POMOCI

- Další vzdělávání pg. pracovníků
 - Šikana – pro sbor, ŠMP, OMP (různé rozsahy)
 - Třídnické hodiny – pro sbor
 - Příprava a vedení adaptačního kurzu
- Práce s žáky
 - Šetření podezření na šikanu
 - Intervenční programy
 - Podpora vedení adaptačního kurzu
- Podpora školního poradenského pracoviště
 - Zavádění/rozvoj systému prevence
 - Tvorba PPŠ a Školního programu proti šikanování
 - Poradenství při řešení složitějších/komplexních situací
- Podpora zřizovateli
 - Analýza a tvorba koncepce školství v daném místě

KONTAKTY

E-mail: Lukas.Kohoutek@gmail.com

Tel: 608 184 785